

Dobro pa bi bilo, če bi država kupila tudi nekatere take kobile. Vendar take kobile so sedaj zelo drage in ni verjetno, da bi si jih država oskrbela. Začasno si bomo morali pomagati s tem, da bomo v izrejo dirjalcev rabili angleške poluokrvne in polkrvne kobile. Pri izbiranju takih kobil pa je treba paziti, da so lepe postave, močne, vstrajne in posebno dobre dirjalke; da s prednjimi negami močno grabijo in z zadnjimi zdatno pomagajo.

Ako bomo tako pazno zbirali ter le najboljše za pleme rabili, tedaj si bomo tudi doma izgojili izvrstne dirjalce. Posebno moramo rabiti polnokrvne, ker imajo več duška, vztrajnosti in hitrosti, ter se bolje plodijo, kakor pa drugokrvne kobile.

Kmečki posli.

Gotovo ni v nobenem stanu toliko pritoževanja, da manjka dobrih poslov, kakor ravno v kmečkem. Nekdaj bilo je veliko bolje, slišiš soglasno. Kdo je kriv? Deloma posli, deloma pa tudi gospodarji.

Nekdaj bilo je življenje bolj patrijarhalčno. Posli so bili, kakor udi družine, kar je dobro vplivalo na posle in gospodarje.

Dandanašnji pa lehkí promet z mesti in obrtnija se je zelo razvila in kar je mladega tišči tje v veliko škodo kmečkih gospodarjev. Zraven tega pa so tudi posli nepotrpežljivi, leni, nezmerni in razposajeni ter hrepene po vživanji. Posledica temu je, da so goste službe in redke suknje pri poslih in gospodarjem na kvar.

Pa tudi kmeti in kmetice so temu veliko krive. Marsikateremu gospodarju ni nič prav, kar posel stori. V vsem vidi le hudobnost in porednost poslovo. Razun tega pa svojo slabo voljo, svojega »mačaka«, z eno besedo svojo jezo in nevoljo hočejo na poslih si ohladiti, in toraj vedno zdaj tega, potem zopet onega posla zmerjajo. Tako obnašanje stori posle nevoljne in malosrčne tako, da zgubijo vse veselje do dela ter nič bolj hrepeneče ne želijo, kakor, da bi se prav kmalu rešili takih gospodarjev in gospodinj. Da se bodo neznosne razmere zboljšale, morajo gospodarji svoji družini s pridnostjo in zmernostjo, posebno pa z ljubeznijo in potrpežljivostjo lep zgled dajati: ob svojem času prijazno opominjati in resno posvariti.

Močna klaja za teleta.

Koruzo debelo zmelji ali zdrobi! Potem nji prideni pol lanovega semena. Oboje zmešaj ter zopet zamelji. Tej mešanici prideni pol drobno zmelega graha. Na primer na 100 litrov koruze vzemi 50 litrov lanovega semena in tej zmesi prideni 75 ali pa tudi le 50 litrov zmelega graha. Tako pripravljena zmes je izvrstna piča teletom.

Kako odpraviš škodljivi plevel iz travnikov.

Vzemi posodico, katera je zgoraj široka. Vlij v njo hudičevega olja (Vitrioloel). Vzemi palčico, napravi v njo od spodaj 5 cm na dolgo različne zareze okrog in okrog. Tako narezano palčico pomakaj v hudičovo olje ter jo pritiskaj v srčica plevela, katerega hočeš odpraviti. Razjedljiva tekočina rani srčice rastline, deževnica in snežnica pa povzročita, da začne gnjiti in v spomladi je pokončana. Tako bi kazalo v jeseni roguzo in podleseki iztrebiti iz travnikov.

Zahvala. Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za Sp. Štajar v Št. Juriji ob juž. železnici je blagovolilo tukajšnji soli brezplačno podeliti 200 sadnih divjakov in primerno število cepičev raznih plemenitih vrst. Neumorno delujočemu društvu, čegar drevje najboljših vrst

je že posajeno po vseh krajih Sp. Štajarske, bodi iskrena zahvala!

Šolsko vodstvo Braslovče, dne 13. sušca 1893.

V. Jarc, nadučitelj.

Gospodarske zadeve.

Na Kranjskem je že 11 sirarskih zadrug s 391 zadružniki, leta 1891 so stržili 31.000 gld., na Goriskem pa 18 s 539 zadružniki in prodali so za 45.000 gld. sira, ter dobivajo od države znatne podpore.

Na Štajarskem so razmere za živinorejo jako ugodne in ko bi kmetijska družba v Gradcu nekaj za kmeta storila, vstanovilo bi se lahko veliko sirarskih zadrug in več drugih koristnih naprav. Slovenskim kmetom še ovira si podružnice vstanoviti. Mariborska podružnica je v rokah nemške gospode, katera vsako leto enkrat, večidel na nedeljo ali praznik med službo božjo zboruje in nemški obravnava tako, da se je kmet vdeležiti ne more in tudi noče. Veselilo bi nas zvedeti, če se pri drugih podružnicah bolje godi. Tu pa tam je slišati, da imajo podružnice razno gospodarsko orodje in stroje, katere si udje izposojujejo, pri Mariborski pa menda nič, kar je najboljše za oči.

Da bi se slov. ljudstvo izobrazilo in si tudi samo pomagalo, Vam dragi rojaki in rodoljubi, gorko priporočamo, naj bi se v vsaki fari ustanovilo bralno in gospodarsko društvo. Častita duhovščina vas bode rada s svetom pa tudi gmotno podpirala in v slogi bo moč.

—e—

Sejmovi. Dne 17. marcija v Cmureku, v Lembergu, na Rečici, v Podčetrtku in v Trbovljah. Dne 17. marcija v Svičini. Dne 20. marcija pri Sv. Barbari v Halozah, v Sentilji pri Gradei, v Studencih pri Mariboru, v Ločah, pri Sv. Križi na Murskem polji, v Marenbergu, v Rušah, v Oplotnici, v Ljubnem, v Zibiki, pri Sv. Jederti, v Rogatci. Dne 21. marcija v Sevnici, v Rogatci, pri Sv. Jederti nad Laškim trgom. Dne 22. marcija v

Dopisi.

Iz Maribora. (Iz Amerike.) Ker še črni agent iz Udine naše slovensko ljudstvo vedno po svojih spisih in lažljivih pomočnikih v nesreče polno Brazilijo za plačo nori in vabi in gergoli, zato pa čujmo tudi glas iz Amerike enega tistih, ki so se lani pustili od sladkih obljub brezvestnih goljufov tje zapeljati. Z lastnimi očmi smo to-le pismo brali, ki ga je po obljubi prijatelj prijatelju pisal ter ga natisnemo vsem prijateljem in neprijateljem Brazilije. »Dragi prijatelj! Pozdravim te iz dalnje Amerike in ti popišem naše žalostno odpotovanje iz ljubega Maribora. Ne morem ti popisati, kak tukaj je in kak žalostno se nam godi. Kak smo prišli do morja, tak je že prišel črn grd ded, in nam je vse naše štajarske jedi hotel proč vzeti. To je že bil prvi hudobnež, ki nas je mučil. Ali drugi nas je pa hotel v Afriko odpeljati. Oj žalostno toto potovanje! Kdor moliti ne zna, naj se v Brazilijo poda, tu sila pritisne, da ga strah moliti uči. Dragi prijatelj, dostikrat mislim nazaj na ljubi Maribor. To-le ti povem, britke solze pretačemo vsi, ki smo tak nesrečni, da smo v Ameriko šli. Tukaj v žalostnem kraju ne vidimo ne ene božje podobe, tam in tam stoji kakova lesena bajta ali koč, ali mi ubogi popotniki ležimo pod milim zrakom, in vse vrste divje živali nas dostikrat prestrašijo, da celo zbežati moremo. Dragi moj prijatelj, pa še nekaj žalost-

nejšega se godi med zakonsko famijlo: Mož ne ve za ženo, žena ne ve za moža; otroci ne vejo za starše, starši ne vejo, kam so se otroci zgubili. Ko se sem pripeljajo, tak se zakonski raztrgajo, da več eden za drugega ne ve. To ti še morem pisati. Tukaj ljudi tak gonijo na prodaj, kak na Štajarskem živino. Pa živinče pri vas ne trpi to, kak pri nas ljudi; tukaj z ljudmi vozijo in orajo — ali na dalje ti bom že drugič vse popisal, čas je pri kraji. Zdaj te še enkrat lepo pozdravim in te prosim, ne hodi za meno, ostani pri miru, kjer si, mi bi si radi pomagali, pa več si ne moremo; tukaj med divjaki smo brez vse tolažbe. Ostani mi zdrav, videla se tak ne boma več! Jožef Vidmer iz Amerike.

Od Negove. (O napredku raznoterem, posnemanja vrednem.) Kolika sprememba v Negovi od leta 1887 do 1889, posebno pa od leta 1889 do 1893 vse do dnes! Občudujmo Negovsko cerkev! Od zvonaj in znotraj, od vrh turna ali zvonika do slednjega kota pri velikih dverih vse je prenovljeno. Cerkev je sicer majhna, pa zdaj vsaj snažna. Tudi mašnega oblačila in drugega cerkvenega orodja ne pomanjkuje. Vsa prenovitev cerkve in okoli cerkve stala je veliko truda in skrbi sprvič čč. gg. kaplana (And. Keček in še več Fr. Simoniča); največ pretrpeli so pa zdajni župnik, kateri so morali vse dolgove izterjevati in pa poplačati, in kjer je primanjalo — sami iz svojega žepa doplačati. Radodarnost župljanov z redko izjemo je občudovanja, hvale in posnemanja vredna! V tako starih letih, pa vendar za prenovljenje cerkve okoli 5000 gold. zrtvovati, to je izvanredno! Bog in Marija bodita nam vsem plačnika v srečni večnosti! Kolika potrebna in postavna sprememba je na pokopališču! Hvala Bogu, iz divjega prostora postala je resnično njiva božja — torišče pokojnih čez sto let zamrlih — pokojnih farmanov. To prenovljenje prevzel je na svoje rame zdajni župnik skupaj s prenovljeno cesto do pokopališča s stroški okoli 100 gld. vse na tenko poplačanimi; cerkveni prostori — ki so sveti — so torej v Negovi in lepem redu. Kolika sprememba je na župnišču! Sedaj je dostojno stanovanje za duhovnika. Tudi jama za farovškim poslopjem je planirana — z lepimi stopnicami in cerkveni prostor je resnično olepšan. Vse to prenovljenje zvršilo se je na stroške (okoli 1500 gld.) zdajnega župnika: naj bode vse Bogu in Mariji v čast in Negovčanom v spomin! Leta 1882 je bila prenovljena tudi Negovska učilnica. Napis je ostal na šoli stari in večno resnični: »Pustite otročiče k meni!« Ob času slednje birne prenovile so se tudi vse hiše okoli cerkve. Na prenovitev grajšine se tudi ni pozabilo. — Družba sv. Mohora je čudovito v svojih udih narastla. Leta 1889 bilo je udov okoli 60 in leta 1893 že 118 udov. Živio tak napredek! Tudi časnike beremo: 12 iztiskov »Domoljuba«, 21 »Slov. Gospodarja«, 1 »Edinost«, 2 »Dom in svet«, 2 »Mir« in 1 »Novice« in grajščina bere »Das Weltblatt«. Nobenega nepotrebnege — slabega časnika nemamo. Duhovno prenovljenje pripravljajo župnik Negovčanom za drugo leto: sv. misijon. Posebno častno veselje čaka letos Negovo: »primicija«. Temu napredku v Negovi treba je le vstrajnosti. Negova je dobila letos za »božičnico« prekrasno knjigo: »Kronika« ali popis Negove do 14. stoletja nazaj — pisal zgodovinar g. Mat. Slekovec, župnik. Drugič pa bržkone obelodanim moral: žalostno prikazen o naši novodobni (ne Negovski več), ampak o Berolinski šoli Negovčan.

Od Sv. Marjete na Pesnici. (Novice.) Gospod urednik, ali se ne čudite, da dobite pismo iz našega kraja? Človek bi mislil, da nas več ni, da nas je Braziljanec odnesel, ali da nas pozna le še davkar ali šubfieber, pritirajoč kakega reveža v blaženo pristojbinsko

občino. Smo se in zraven tega še pravi hrušči, čeravno bolj mirni in tihi. V bratovske ljubezni zivotarimo eden poleg drugega. Vznemiri nas le, ako se kateremu slučajno podedijo po blaženi Braziliji, ali ako se kake volitve približavajo. Pa kaj bi vam, gosp. urednik, o tem pisal, saj sami dobro poznate naš položaj, naše težnje, navade in razvade. In zakaj ne bi, saj stanujete blizo nas. In da to ali uno v popačeni obliki zveste, zato skrbé zaibože nepoklicani »nebodi jih treba«. Mislim, gospod urednik, da me razumete! — Včeraj po poldanskej božjej službi obiskal nas je obče spoštovani in jako priljudni okrajni živinozdravnik g. Haage in nam v prenapoljeni hiši gospe Antonije Bračko prednašal v obče o poljedelstvu, zlasti o koristih slamnatega gnoja, o živinoreji, o napaki prodaje sena v druge kraje; povedal nam je tudi, zakaj kupci tako radi dojdejo po našo živino. Vrli govornik obljubil je v kratkem nas zopet obiskati in svoj govor nadaljevati, zlasti poročati o novi živinski postavi, o svinjoreji. Opomnimo še, da se bode prihodnjé tudi slovenski prednašalo.

Iz Gomilske. (Požar.) Strašna nesreča je zadela prebivalce Sv. Ruperta v naši fari. Pretečeno saboto dne 11. t. m. popoldne proti 3. uri je začelo pri Zajcu v listnici goreti, in kakor bi trenil, je bil ogenj v slamanati strehi gospodarskega poslopja, od koder se je po močnem vetru gnan, hipoma sosednih hiš prijel tako, da so bile v četrt ure vse hiše, gospodarska poslopja in kozoleci proti veliki cesti v ognju. Bil je strašen pogled! Ogenj vstavitil ali ga omejiti ni bilo mogoče zavolj močnega vetra, kateri je goreče slamnate kosme nesel celo do prebolske tovarne. Brizgalnice, ki so bile iz vseh krajev, še celo iz Celja kmalu na mestu, niso mogle zavolj ognja do štepihov, ki so med hišami postavljeni; le štiri biše so silo pridni gasilci z nevarnostjo svojega življenja pogorenja ovarovali, drugih niso mogli rešiti. Živino so k sreči tuji ljudje iz hlevov spravili, ker pri večih hišah ni bilo ljudij doma, ali pa so bili preveč prestrašeni. Zgorelo je štirinajst gospodarskih poslopj, devet hiš in več kozolcev, pa tudi ves živež za ljudi in krma za živino, nekaterim tudi vsa obleka, denar in gospodarsko orodje. Čvetero ljudij se je tudi močno opeklo. Od živali sta samo dva prašička zgorela. — Čeravno so vsi ponesrečenci zavarovani, vendar so velikega omilovanja in vsmiljenja vredni, posebno pa neki pridni mladenič, ki je gostoval in bil cerkvenik in krojač. On je zdaj drugič pogorel, vendar je prvokrat pred tremi leti nekaj rešil pred ognjem, zdaj mu je pa vse pogorelo, namreč obleka, blago, katero je imel kot krojač in tudi žito, katero je kot cerkvenik nabral. Hotel je rešiti svoj šivilni stroj, pa ni mogel, le lude opečine na rokah je odnesel. — Res, velika žalost in beda je zdaj v Št. Ruperti, pa hvala večnemu Bogu za dobre in vsmiljene ljudi, ki v nesrečah bližjemu radi pomagajo. Z brizgalnicami so bili hitro pripravljene gasiti, pa tudi zdaj ne samo domači farmani, temuč od vseh sosednih krajev, iz Vranskega, Braslovc, Št. Jurja, Št. Pavla, Št. Petra in iz Polzele pošiljajo nesročencem vsakovrsten živež za ljudi in krma za živino, pa tudi denarjev. Naj bo torej vsem dobrotnikom v imenu ponesrečenih tem potom izrečena najtoplejša zahvala za njih velik trud in pomoč, pa tudi za vse dobrote. Bog naj vsem dobrotnikom tisočerno povrne, nas pa naj vse na priprošn o sv. Florjana ovaruje pred časnim in večnim ognjem! — Vsem pa kličem: skrivajte življenke pred otroki in pazite skrbno na nje, da se vam enaka nesreča ne prigodi, kakor se je v Št. Ruperti ravno po otrucih, kakor se sodi!

Od Sv. Križa na Murskem polju. (Bralno društvo) naše je imelo dne 22. januarja svoj redni občni zbor v šolskih prostorih. Pred zborovanjem zapel

nam je naš se mladi pevski zbor brojčó štirideset Križevskih pevcev pod vodstvom gosp. A. Herzoga pesem »Ponečni odhod.« Potem pozdravi predsednik g. Jožef Rožman, knež iz Stare vasi, vse navzoče in za njim sta tajnik in blagajnik poročala o preteklem društvenem delovanju. Iz obeh poročil se je razvidelo, da naše društvo že peto leto prav dobro napreduje, ker vsako leto več novih udov pristopi. Za pregledovalca računov so izvolila g. Frane Stuhce, župan v Logaroveh in Alojz Jureš, posestnik v Borecib, katera račun pregledata in odobrita. V odbor za leto 1893 so bili izvoljeni gg. Jožef Rožman, predsednikom; dr. Jožef Lehar, podpredsednikom; Anton Herzog, tržnikom; Janko Karba, blagajnikom; Anton Lacko in Josip Weigl, odbornikoma. Dokončevši zborovanje (so nam naši vrli pevci zapeli še nekatere pesmi in potem smo se podali v gostilno gospé T. Zadavec, kjer je bila prosta zabava, pri kateri so nas naši pevci z lepim petjem in nekateri udje z jedrnatimi govori razveseljevali in navduševali, da bi vedno ostali izvrstni narodnjaki in zvesti neustrašivi Slovenci. Križevčani, pristopajte prav prido k temu kristnemu društvu!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Svili cesar se vrne dres iz Švice ostane pa nekaj časa v Monakovem in potem pri svoji hčeri Valeriji na graščini Lichteneski na Gornjem Avstrijskem. — V državnem zboru so razprave o drž. proračunu dognali; besed je bilo veliko, spremembe v proračunu pa nobene, prav tako, kakor druga leta. — Dne 24. marca se sklenejo razprave v drž. zboru in voljo se, možje v delegacijo. — Posl. dr. Gieseler je izročil ministru za poljedelstvo interpelacijo ter mu priporočal v njej, naj se zniža vožnina umetnim gnojilom za gorice.

Slavjarsko. Deželni glavar, grof Wunbrand dela z svo silo, na to, da se osnuje po deželah zavarovalnica zoper škodo po požarih ter se ona vsprejme v skrb dežele. Ne vemo, če bodo take zavarovalnice na vse strani dobre, na vsak način pa bode zavarovanje po nižji ceni. — Poslanca za Gradec, dr. Hofmann in pl. Skala naznanjata svojim volilcem, da bota o veliki noči jim poročala o svojem delovanju v drž. zboru. Ni dvoma, da storijo enako, tudi poslanci za kmečke skupine volilcev.

Koroško. Slov. poslanci so v drž. zboru predložili ministerstvu interpelacijo, ter ga, prašajo v njej, kaj misli vlada storiti z ukazom c. kr. okr. glavarja v Celovci, v katerem naroča občini v Kotnari vasi, naj dopisuje glavarstvu samo v nemškem jeziku. Tak ukaz bje naravnost v lice samoupravi občin, toda nasproji slov. občinam je menta vse práv, čemu ne tudi taki ukazi? — V Celovci imajo sedaj 164 Judov in godi se jim neki prav dobro, ali pa se bode godilo tako, dabra tudi tistim prebivalcem, kateri pridejo tam, kedaj v roke? Jude žive najraj ob žuljih d'načih ljudj.

Kranjsko. Delo za dolensko železnico, gre urno naprej, toda žal, da se na njej večkrat dela tudi ob nedeljah. Tega pa pač vendar le ni treba. — Kranjci dajo radi, skorej preradi, častno občanstvo, zato pa se zgodi večasih, da ga potem — prekličejo, tako te dni občina Turjaška nasproti c. kr. okr. glavarju v Kranju. Tu je sitna stvar! — V Beli peči ob koroški meji so doma skorej sami Nemci in želé neki, da jih prepisejo pod koroško deželo. Kar tako pač to ne pojde!

Primorsko. Gorica pokloni sv. očetu v Rimu krasno adreso; pismo izdeluje lepopevec, Basso in prale delo na 300 gl. — Namestnica v Trstu je razpustila podružnico »Lega« v Korminu. »Lega« je laški šulvercin in torej zoper Slovence. — Trgovinska zbornica v Spljetu, mestu v Dalmaciji je sklenila ne več v laškem, ampak v hrvatskem jeziku uradom dopisovati. Prav je tako.

Hrvatsko. V Zagrebu dobijo neki še pred veliko nočjo nadškofa; sedaj se govori, da postane najbrž vojni škof dr. Belopotocky; on je po kvi Slovak, hrvaški pa brž ne zna, ali pa nadškof v Sarajevu, dr. Stadler. — Hrv. stranki Obzorova pa Starčevićeva, ste se te dni združili zoper tako imenovano »Narodno stranko«; le ta hodi skoz drn in stra z banom Klauen-Hédervaryjem.

Ogersko. Katoliški škofje so poslali pismo do sv.lega cesarja, do papeža, in do vlade ter dokazujejo v njem, kako nevarno hode za državo, ako se vpeje »civilni zakon«. Naj bi, če ne bilo, že prepoznal! — V državnom zboru je poslanec Asboth in nekaj dni pozneje tudi Ugron predložil naj, pusti vlada v misli vse, kar spremeni kje kako verske stvari v državi, torej tudi civilni zakon. Ne dvomimo, da je vlada tacih govorov v sredi vesela, toda doslej se še jim udala.

Vnanje države.

Rim. K. sv. očetu Leonu XIII. prilaja čedalje več romarjev, največ jih bode pa pač o veliki noči. Prihodnji teden pride tudi nemški cesar Viljem ter ga sv. oče vsprejmejo, ko pride ne od kralja, ampak iz palače nemškega poslanca.

Italija. Kakor mšker, imajo v tej državi framašoni moč v rokah in zato delajo tudi tukaj najbolj zoper katoliško cerkev. Nekaj časa jim je to obveljalo, sedaj pa, ko so se tofidi tudi rodbine — zakona; sedaj se odprajo ljudstvu očim na večih krajih so se volilci odločno postavili po robu novi postavi o civilnem zakonu. Najbrž ne bode zastoj, kajti tudi v drž. zboru se ne upajo prav glasovati za tako postavo. Daj Bog, da se ljudstvo sploh »čajna« ter upré pogoltni novotarji!

Francija. Minister za pravosodje, Bourgeois je odstopil. Pred sodnijo je prišlo na svitlo, kaj je ta mož hotel, pa se mu ni posrečilo. Republikance je hotel iz panamske goljuže izmuzniti, pa mesto njih, če je mogoče, katoliške može spraviti na tožnjo klop, toda čuje, aiti epega ni mogel iztakniti, če je tudi stikal po zvijačah za njimi. Ker so sedaj se izvedele te zvijače, ni mu kazalo druge, kakor prositi slova.

Anglija. Minister Gladstone je zbolel, kakor se pravi, za influenco. Razprave o ustavi za katoliško ltsko se ne vsijo, v poslanški hiši pred veliko nočjo, more biti še tudi pozneje ne, kajti nasprotovanj je veliko po vsej državi, ki je iz večina protestanska. In pri teh pravice za katol. ljudstvo, iščog, zastoj!

Nemčija. Cesar Viljon se pelje jutri, v petek v Italijo, tudi cesarica ga spremlja, v pričo boja srebrne poroke italijanskih veličan, tev. kralja Umberto in kraljice Margarete. Govori se, da so drž. kancelarju grofu Capriviju ure stete; če ne dobi postave v dveltni službi pod vojaško službo, odstopi oa gotovo. Pa ne, da se povrne, potlej Bismarek!

Rusija. Vlada težko gleda na nemško sosebo, kee pa ite ne marajo kaj za trgovinsko pogodbo z Rusijo in le ta mora odpreti svoji trgovini pot v Nemčijo, sicer trpi veliko škodo. Ker Nemci to vedo, so oprezni in se držijo kakor negesta na gostovanji. Minister za finance vzame več sto milijonov na pospodo, pa tako, da vzame posojilo le od domačih ljudj.